

Abonamentele

Pentru Sibiiu:

1 lună 85 cr., $\frac{1}{4}$ an 2 fl. 50 cr.,
 $\frac{1}{2}$ an 5 fl., 1 an 10 fl.

Pentru ducerea la casă cu 15 cr. pe lună
 mai mult.

Pentru monarhie:

1 lună 1 fl. 20 cr., $\frac{1}{4}$ an 3 fl. 50 cr.,
 $\frac{1}{2}$ an 7 fl., 1 an 14 fl.

Pentru România și străinătate:

$\frac{1}{4}$ an 10 fr., $\frac{1}{2}$ an 20 fr., 1 an 40 fr.

TRIBUNA

Apare în fiecare zi de lucru

Insertiunile

Un șir garmond prima dată 7 cr.,
 a doua oară 6 cr., a treia oară 5 cr.,
 și timbru de 30 cr.

Redacțiunea și Administrațiunea:
 Sibiiu, strada Cisnădiei Nr. 3.

Se prenumără și la poste și librării.

Un număr costă 5 cr.

Epistole nefrancate nu se primesc.
 Manuscripte nu se înapoiază.

Sibiiu, 17 August st. v.

Sine ira et studio, trebuie să ne mirăm de compatrioții maghiari. Desvoaltă o activitate, de care, ori-ce om normal nici închipuire nu și-ar pute face. Pagubă însă că activitatea lor cea febrilă nu este spre folosul țării și nici spre al acelora ce o desvoaltă.

Facem abstracțiune dela activitatea lor principală, în interesul maghiarizării, și care se continuă ca un fir roșu prin toate faptele lor dela 1867 încoace. Luăm în considerațiune numai ce s'a întâmplat în anul acesta și pērul începe a ni se aduna măciucă în cap, când ne închipuim ce au putut face și ce urmări pot avē faptele lor.

Este știut, că țeara găfăie sub povara datorilor, care, grămădindu-se din an în an, amenință cu eventualitatea, ca preste puțin nici clopotul să nu fie în stare să le plătească. Ministrul are un aparat gigantic, pe executorii de dare, prin care în tot pătratul de an tescuesce locuitorii, întru-cât nu sînt de partidul guvernului, ca să stoarcă bani din ei. Negreșit că și stoarce bani. Dar' nici odată atâția, ca să se poată cu ei acoperi trebuințele țării, care earăși, bine să înțelegem, este numai naționalitatea maghiară. Se stoarce însă țeara cea adevărată, a tuturor locuitorilor, de producțiune și de brațe productive. Pauperismul, ca o boală contagioasă, pătrunde deja în toate păturile societății din statul nostru. Națiunea oficială, Maghiarii, sînt avertați la subvențiuni, împrumuturi și încât nu ajung aceste, la zălogiri și vinderi de moșii. Națiunile neoficiale, nemaghiarii, mîne, poimîne, vor ajunge să trăească de pe o zi pe alta, sau să iee lumea în cap. Sînt destui care practicează deja „meseria” aceasta din urmă, ducēndu-se unii în țeri, alții chiar pe continente străine.

De sanarea boalei acesteia nu se îngrijesc de loc compatrioții maghiari, ca-și-când n'ar exista pe lume. De alte lucruri îi doare pe ei capul: să facă Maghiari din ori și cine, și dacă s'ar pute din ori și ce, și să se proclame pe sine de națiune puternică, mai puternică, de cum erau Romani în culmea puterii lor.

Grandomania aceasta i-a împins și la expozițiunea din Budapesta.

Li s'a părut compatrioților, că ori cāt strigă ei prin diarele lor; ori cāti bani varsă pentru diarele ce le pot cumpēra în străinătate, lumea tot nu le cunoaște hărnicile lor. Au vrut dar' ca prin expozițiune să îndeplinească ce mai lipsia pentru-ca gloria lor să fie completă.

Ei au făcut expozițiunea. Au luat Nemți, Jidani, și pentru plată bună le-au arangiat-o încât să nu-i lipsească nimica.

S'au cheltuit milioane pentru plăcerea aceasta de a avē expozițiune în țeară. Însă cheltuelile nu s'au mărginit la atâta.

Compatrioții nu se putură mulțumi numai cu privirea expozițiunii. Luādu-o drept pretext, n'a trecut mult și s'au pornit un șir lung de bancheturi. Au venit Nemți

dela Viena: banchet. Au venit Cehi dela Praga: banchet. Au venit mai târziu Francezi: banchet. Ce banchet? bancheturi, excursiuni... sērbătorile ținură lanț, sēptēmāni întregi.

Cu o rară „abnegațiune,” compatrioții nostri maghiari, de origine veche și nouă, au luat asupra-și însărcinarea a arangia banchete și a invita la dînsele oaspeți străini. Tot cu aceeași abnegațiune laudabilă au luat asupra a mînca și bē, cāt pe contul municipiilor, cāt pe al binevoitorilor amatori, etc., în sănătatea oaspeților, cari au venit invitați sau veniți din impuls propriu să vadă expozițiunea.

Activitatea compatrioților nostri însă nu se mărginesce nici la atâta. Se pornesce de pe limbile lor, în dîilele bancheturilor, o ploaie torențială de toasturi de o variațiune neimitată de alt popor de pe fața pămēntului Europei.

Pentru-că rău se va mai afla popor în Europa, care într'un timp așa de scurt să scie varia cu sentimentele, încât se placă tuturor oaspeților, începēnd dela ministrul prusian Lucius, și trecēnd pe la Verfassungstreuii din Viena și Austria, pe la Cehii din Praga și Boemia, până la Francezii republicani din Francia.

Nu ne îndoim de loc, că și Polonii vor merge în acestu-nu, și ualea... tenii, Sērbii, Bulgarii, în fine și Turcii, toți ar afla primire bună, căci largă trebuie că este inima compatrioților nostri maghiari pentru străinii, cari vin să-i admire. Numai compatrioții lor de naționalitate nemaghiară fac excepțiune. Numai acestia, poate fiindcă mai cu seamă ei poartă greutățile țării, nu pot afla har înaintea „cavalerescilor” nostri compatrioți.

Și ori cāt am spus tot mai avem ce se poate spune despre activitatea compatrioților nostri. Căci unde mai pui alergăturile în toate părțile cu bieții Francezi? Unde pui ținerea rostului la dejunuri, la bancheturi și la alte petreceri numeroase cu numiri de tot felul, pentru-ca nu cumva Francezii să aibă timp de a vedē și ne-numēratele miserie ale Ungariei? Unde pui în fine certele cavaleresci ale compatrioților maghiari, duelurile nepericuloase și îndată apoi sărutările de dragoste, noue înaintea oaspeților uimiți?

Când Francezul Lesseps și comp. se vor fi deșteptat din tărăbăceală, se vor întreba dacă au visat sau a fost aievea ceea-ce s'a întâmplat cu el în Ungaria?

Și cu drept cuvēnt își poate pune întrebarea aceasta, deoarece-ce nepregetătorii compatrioți ai nostri nu le-au dat timp să resufle, purtādu-i altfel de cum se dice, că a purtat odinioară generalul Potemkin pe o Țarevnă rusească.

Să mai amintim și de presa maghiară, care a urmărit pe oaspeți, însemnānd toate mișcărilor, spunēnd, dacă și decâte ori a strănutat unul sau altul, ce a mîncat, ce a beut?

Ne-am duce prea departe, cu toate că am arēta cu atāt mai învederat ce fel

de oameni sînt compatrioții nostri maghiari, cānd e vorba, că au să fie activi, unde nu trebuie.

Dar' am dīs, că activitatea lor nu este spre folosul țării.

Nici cea pentru expozițiune?

Să ne oprim la expozițiune. Putem noi trage la îndoeală folosul ei pentru țeară? Strică cuiwa dacă cineva arată altuia, ori altora, ce și cāt poate?

Nici decum. Ceea-ce e trist la noi însă este, că compatrioții nostri maghiari, cu bani scumpi vor să arete lumii ceea-ce nu pot arēta. Ei vor să arete lumii, că Ungaria este atāt de înaintată, încāt poate ținē concurență cu țerile civilizate din Occident și nu se mulțumesc cu nisuița de a o face să fie înaintată.

Urmarea este apoi, că din lucruri serioase fac ridiculosități, cari de sigur, nu scapă de ochii lumii, se înțelege, a lumii, care nu șede la bancheturile „patriotice.”

Nu noi, ci o foaie maghiară, cam în glumă, cam într'adins, eată cum caracterizează expozițiunea, în ceea-ce privește înaintarea industriei maghiare. Expozițiunea — ȳice foaia — arată ce surtuc frumos scie coase croitorul ungur (Neamț, Jidan sau mai scie Dȳeu ce după origine) din ȳostav dela Brinn, cu atā dela Gratz, cu cāptușeală dela Olmütz și cu nasturii dela Viena. Expozițiunea arată, ce ghetee frumoase se fac în Ungaria din piele dela Linz, talpă dela Moscva, bătută cu cuie dela Schōnberg, din gumilastic dela Manchester și cu primble dela Troppau. Aceeasi foaie ȳice, că expozițiunea seamēnă cu o prāvālie bine întocmită, căreia îi lipsesce magazinul. Expozițiunea are magazin, însă acela e în Londra, în Liverpool, în Glasgow la Englezi, cu deosebire în Austria la Austriaci.

Este puțin dīs și totuși atāt de mult, pentru-ca să putem judeca cu inimă liniștită cāt folos moral are să aducă expozițiunea; căci de cel material nu mai încapē multă vorbă.

Cāt pentru trapedul și cheltuielile cu bancheturile, au început de pe acum a li se vedē urmările. Începutul, după-cum ni-l prezentă „Pesti Hirlep” și „Neue fr. Presse” nu este mai favorabil nici pentru țeară, nici pentru cei ce au ostenit la bancheturi.

Sînt oameni, cari cred că activitatea privitoare la „cultur-egylet” are să fie mai mănōasă.

Este adevērat, că sfară multă se face și cu „cultur-egylet”-ul. Bancheturile și toasturile nu vor lipsi nici dela înauurarea aceluia, ce tocmă are loc în Cluj. Ilusiuni mari însă nime se nu-și facă nici într'o direcțiune. Sgomotul de aȳi va ținē, un timp oare-care, spiritele în agitațiune; în unele părți, sub cuvēnt de remaghiarizare, se vor strica unele scoale nemaghiare și apoi are să adoarmă treaba, ca și cea cu Ciangăii.

Lucrurile, așa cum le sēvīrșesc compatrioții maghiari, toate și preste tot, seamēnă foarte mult cu jocurile copiilor rēs-făȳați. Nu încep jocurile ca să aibă ei și alȳii cu ei împreună bucurie de ele, ci ca să nēcāȳească pe alȳii, ear' ei sē-și petreacă cu nēcāsul altora.

Nu este frumos cānd se întēmplă așa ceva între copii; este trist însă, cānd copilāriile se rātēcesc pe terenurile cele mai serioase ale politiceei de stat, pentru-că causează un fel de activitate care nu e altceva decāt o frēmētătură stearpă. O astfel de activitate stearpă, cum este ceea a compatrioților maghiari de vre-o opt-spreȳece ani încoace, nu numai zādārnicesce progresul țării, ca sē-l facā staȳionar, ci apasā țeara tot mai mult și mai mult în miserie, pāgubind chiar și pe cei ce pricīnuesc miseria.

Un manifest al „comitetului de iniȳiativă iredentistă.” Am primit cu posta de astāȳi, în plic închis, la adresā personală și cu recomandațiune poștală un manifest datat dela Bucuresci, 18 August 1885 și subseris: „Comitetul de iniȳiativă al Iredentei Romāne.”

Deși tipārit în roșu pe hārtie albă, acest manifest, care cuprinde trei coloane lungi cu garmond, e ȳinut într'un stil mai mult ori mai puțin serios și energic.

ȳeocamdatā scoatem' din el la ivealā patru lucruri:

1. El se începe cu cuvintele: „Ungurii decretează astāȳi la Cluj moartea jumētāȳii neamului nostru.”

2. Li se ȳice Romānilor de dincoace de Carpaȳi: „Copii vostri cinstiȳi și muncitori, pe care i-aȳi învēȳat cu grele sudori carte, nu gāsesc un codru de pāne în țeara lor.”

3. Li se ȳice Romānilor de dincolo de Carpaȳi: „Un guvern are însă drumul seu croit de raȳiunile de stat; sēnu cāutām a-l abate dela el. Sēne facem datoria noi naȳiune, noi opiniune publică.”

4. Li se ȳice concetāȳenilor nostri romāni: Sēnu suferiȳi a fi amāȳiȳi de cārturarii cāpātuȳii și fricoși. „Ordinea legală” a început pentru voi de mult, — de atunci de cānd nu mai puteȳi apēra prin ele nici unul din drepturile voastre.

„ȳntorceȳi-vē spatele și de aceia și-i lāsāȳi singuri cu nimienicia lor, cari vē vorbesc de înȳtelepciune, de răbdare. Ei nu sînt decāt prietenii lor și rēuvoitorii vostri inconșienȳi. Grupaȳi-vē cu credinȳă neclintitā împregiurul tuturor acelora, cari sînt hotāriȳi să meargā, gata la sacrificii, cu voi pe noua cale.”

Care va să ȳică manifestul este unul dintre efectele reuniunii de „cultură” din Cluj, pornesce dela fraȳii nostri emigraȳi în Romānia și este menit a-i combate în prima linie pe Maghiari, ear' în a doua pe aceia dintre Romāni, care stāruie pentru „ordinea legală”, pentru înȳtelepciune și răbdare.

ȳntre acești din urmă sîntem și noi, „agitatorii” dela „Tribuna”: sîntem și rēmānem, pentru-cā trebuie să rēmānem și noi pe „drumul croit de resoanele de stat.”

Atāt deocamdatā.

Revistă politică.

Sibiu, 17 August st. v.

Prima lucrare cu care se vor ocupa corpurile legiuitoare ale Ungariei îndată în sesiunea proximă vor fi preliminarele de budget pentru anul 1886. Din Pesta se anunță că proiectul de budget e aproape terminat. Eată ce aflăm despre noul budget din „Pester Lloyd”: În general budgetul încă privește ordinariul va diferi numai puțin dela cel din anul curent, totuși au pășit cu cereri nouă ministeriile de comerț, cel de culte și instrucțiune și cel de justiție; suma ce o mai cer se urcă în total la patru milioane.

„Pester Lloyd” comunică, că aceste cereri se vor reduce la absolut necesarul.

Ne va fi dat la toată întâmplarea să auzim cu privilegiul desbaterii asupra acestor preliminare de budget lucruri neîmbucurătoare și cu deosebire interelările îl vor aduce pe dl Tisza earăși în poziția neplăcută de a nu ști spune toate cu deamănentul.

„Pester Lloyd” ne spun numai despre budgetul ordinar, dar’ nu e exclusă posibilitatea ca budgetul extraordinar să nu angajeze cu nouă imposite puterea de prestațiune a cetățenilor patriei. Apoi cine știe dacă asigurările de pace venite dela Kremsier, nu ne vor cere și ele nouă jertfe pentru a răzima cu baioneta pacea din cestiune.

Alegerile pentru congresul sârbesc nu sînt pe placul guvernului. Preste tot s’au ales deputați congresuali opoziționali sau, după cum îi numesc „Pester Lloyd”, radicali. Puține servicii i-a adus guvernului conferența „notabililor”. Guvernul va trebui în sfîrșit să se convingă, că naționalitățile au renunțat cu totul dela speranța unei echități, ce ar pute-o să o aștepte dela Budapesta și că ori-care om, care se va pune în conflict cu convingerile, basate pe experiență îndelungată a poporului, va rămâne izolat, își va pierde ori-ce autoritate și că în sfîrșit se.

La alegerile sîrșite în Croația, după-cum ne spune telegrama noastră de ieri, iritațiunea e așa de mare încât un preot s’a putut rezolvî ca să-și bată pe episcopul propriu. Înțelegem să o facă aceasta vre un mirean lipsit de pietatea recerută, dar’ ne doare de destrăbălarea ce s’a produs prin „presuniile de sus” în un grad așa de mare, încât un preot chiar să-și ridice mîna asupra episcopului seu. Și nu vom greși, dacă vom admite că acest incident e rezultatul obicinuitei presiuni. Sperăm însă că noi Români vom fi ferii de necesitatea de a înregistra astfel de casuri în istoria bisericii noastre.

Ori-cât de neplăcută, dar’ trebuie să se împace Maghiarii și cu prietenia Rusiei și să se lapede chiar și de prietini, cătră cari inclină. Polonii — vechi prietini ai Maghiarilor — au voit să facă și ei o vizită în capitala Ungariei. Foile maghiare se mândriau mult cu această nouă prietenie și onoare. Dar’ eată, se spune, că ministrul de interne a adresat primarului-suprem din Budapesta o scrisoare, prin care îl reacearcă să împedecă ovațiunile, ce eventual s’ar face Polonilor din Galiția, ce intenționează să vină la Budapesta. Motivul, pentru care ministrul a aflat de cuviință să dispună această măsură de precauțiune, se spune, că sînt considerațiunile față cu „prietina” Rusia, care ar pute să privească în aceasta o demonstrație în contra sa și aceasta n’ar fi de dorit tocmai acum după întvederea dela Kremsier. Polonii auzind de această măsură de precauțiune ar fi renunțat dela proiectata excursiune la Budapesta, căci — dic ei — nu voiesc să-și facă greutăți guvernului ungar. „Pester Lloyd” contestă adevărata acestor sciri, dar’ nu cu tot curagiul. Nouă ne vine a crede, că sînt adevărate. În această credință ne întăresce experiența din trecut; când au venit Cehii la Budapesta, Maghiarii au trebuit să se excuse

înaintea Germanilor din Austria, când au venit Germanii din Viena au trebuit să-și domolească pe Cehii din Praga; entusiasmul pentru oaspeții francezi a trebuit să aducă după sine excuze față cu Germania. Dintre toate însă mai amară e considerațiunea ce trebuie să o aibă față cu prietina Rusia. Ce să faci dacă ești un „stat mare” cu „politică prudentă”.

Reichsrath-ul austriac se va convoca pe 25 Septemvrie și se va deschide decătră Maiestatea Sa în modul cel mai solemn. Această hotărîre a Maiestății Sale s’a telegrafat cu datul de 26 l. c. n. din Kremsier.

Lupta naționalităților din Austria dă naștere la multe minunții. Așa se vorbește, că primarul din Kremsier, baronul Bojokowsky, a fost întrebat în particular decătră un cap al partidei ceh, dacă dînsul va vorbi în limba cehă împăratului, după cum sînt de credință toți Cehii în Kremsier. După-ce primarul răspunse negativ la aceasta, interelantul a cerut ca cel puțin partea întâia să fie în limba cehă, deoarece-ce i-se cuvine preponderanță limbei ceh în Kremsier, și că primarul ca om al partidei trebuie să aibă aceasta în vedere. Primarul a declarat însă, că discursul va fi ținut mai întâiu în limba germană și că numai o parte mică se va ține în limba cehă.

Telegrama noastră din Pilsen de ddo 27 l. c. n. ne spune, că într’adevăr Maiestatea Sa a fost salutat în limba cehă și a răspuns în aceeași limbă.

Întvederea dela Kremsier dă ansă la diferite combinațiuni în presă. Se scrie, după cum am raportat în numărul de ieri al diarului nostru, că însemnătatea întvederii numai a celor doi monarhi, ar însemna, că s’au luat angagiamente și înțelegeri pentru cazul unor nouă complicațiuni, ce eventual s’ar ivi pe Peninsula-Balcanică. O altă părere e, că întvederea dela Kremsier are de scop o înțelegere, care mai deaproape ar privi tot Peninsula-Balcanică, dar’ prin care Rusia ar țintî la o acțiune liberă în cu monarhia noastră Rusia ar fi asigurată în contra alianței Angliei cu Turcia. Despre serviciile ce ar avè să le facă în schimb Rusia monarhiei noastre, nu există nici o combinațiune.

Întîlnirea dela Varzin dintre principele Bismarck și ministrul nostru de externe în scopul realizării uniunii vamale dintre monarhia noastră și Germania au rămas, precum se susține, fără de nici un rezultat. Relațiunile economice încordate, ce există decând Germania a ridicat vama pe cereale, îngreunează realizarea uniunii. Nu puțin contribuie la această zădărnice a uniunii încordarea generală economică ce există în toată Europa.

Indignațiunea opiniunii publice din România în contra Ovreilor, decând cu denunciarea mai nouă a ligei ovreescei din Londra făcută ministrului Salisbury, crește tot mai tare. Am reproduș părerea în această cestiune a organului guvernamental „Voința națională”. În același ton scrie și „Telegraphul” de alaltăieri.

Astfel România are în apărarea drepturilor sale legitime nevoia de lupte multe. Abia s’a mai timpit ascuțișul conflictului vamal dintre dînsa și Franția, opiniunea publică a trebuit să fie din nou pusă în iritațiune prin dununțările Ovreilor. Înțelegerea dintre deosebitele partide, ce s’a dovedit în fața tuturor cestiunilor mari și a pericolelor, o va duce la timp.

Ministrul Franciei la București, dl Ordega, precum se anunțase în zilele trecute, a fost congediat pentru timp nedeterminat, ceea-ce se crede că e primul pas pentru rechemarea d-lui Ordega dela postul ce-l ocupă în București. În urma conflictului din cestiune, dl Ordega e foarte nepopular în România și diarele franceze au fost scris în timpul din urmă în mod foarte simpatie pentru țeara suroră.

Răspuns sâsesc la scrisoarea domnului Bausznern.

(Urmare din n-rul 182.)

III.

Spre sfîrșit încă câteva cuvinte despre „reuniunea culturală maghiară ardeleană”, al cărei apostol s’a făcut deputatul Bausznern. Despre partea personală a întrării lui Bausznern în această reuniune, după cum am dis deja, nu mai vom să perdem nici un cuvînt. Deoarece-ce însă dînsul numesc o datorință a fiecărui Sas patriotic de a urma exemplului seu și de a sprigini întocmai această reuniune, din această cauză nu putem trece cu vederea de a nu supune unei critice, deși fugitive, părerea lui Bausznern privitoare la ținuta Sașilor. Pe acela, căruia această examinare nu-i pare destul de exhaustivă, îl îndreptăm la clarificarea amănunțită a cestiunii prin adresa dela 28 Martie a. c. a comitatului Sibiu. Bausznern susține în „scrisoarea sa deschisă” că reuniunea maghiară de cultură urmăresce trei scopuri: 1. De a scuti maghiarismul în contra romanisării. 2. De a lăți sentimente patriotice între Sași și Români. 3. De a lăți limba maghiară între Sași și Români. Aceste trei scopuri ar fi corecte și nu îndreptătesc suspectarea că această reuniune întesc spre maghiarisarea Sașilor și a Românilor. Ne lipsesc spațiul pentru a ne apuca de criticarea acestor trei scopuri; privitor la aceste îndrumăm la amintita scrisoare a comitatului Sibiu. Să ne fie iertat a face în respectul acesta numai o notă marginală. Bausznern nu află nimic jignitor, nimic ce ar amenința naționalitatea Sașilor și a Românilor în aceea, că această reuniune înființează grădini de copii maghiare pentru copiii de naționalitate sâsescă și română. Precum țineau părinți bogați câte o bonă pentru pruncii lor dela 3—6 ani pentru-ca aceștia să învețe una sau două limbi străine fără ca prin aceasta să se înstrăineze de naționalitatea lor, și fără să sufere daună în cultivarea în limba maternă, întocmai ar înveța copiii de naționalitate sâsescă sau română limba maghiară în grădinile de copii maghiare fără ca să-și neglige prin aceasta limba lor maternă. Voim să atragem atențiunea la o mică deosebire. Grădinile de copii nu vor fi cercetate de pruncii părinților de naționalitate sâsescă sau română bogați, de-aceia se vor ține câte o bonă, ci de copiii părinților săraci. Aceștia preocupă de căștigarea pâinii de toate zilele, n’ar pute îngriji ca cei bogați de aceea, ca pruncii să se formeze corespunzător acasă în limba lor maternă germană ori română; grădina de copii maghiară s’ar dispensa de această sarcină și de fapt ar cultiva însușirea limbei maghiare. Urmarea ar fi că copilul, în vîrsta fragedă, în care începe cultivarea proprie a limbii, înveță limba maghiară și i-se îngreunează cultivarea în limba maternă, așa încât când vine copilul din grădina de copii maghiară la vatra părintească, proprii sei părinți nu-l mai înțeleg. Pentru a se convinge despre adevărata celor dișe, deputatul Bausznern n’are să alerge departe. El va afla în Buda și în Pesta destule case din clasa mai săracă și mijlocie, în care părinții germani nu se pot înțelege cum se cade cu copiii lor cari frecventează scoale maghiare. Să lășăm însă la o parte această cestiune pedagogică, despre care nu se poate pronunția în mod special nici deputatul Bausznern și nici noi.

Din aceste scopuri ale „reuniunii de cultură maghiare ardeleană” conclud deputatul Bausznern, că aceea nu intenționează maghiarisarea. Să presupunem, fără însă ca să admitem, că conclusiunea e corectă. Una însă nu va fi în stare a demonstra cu motive convingătoare nici deputatul Bausznern și adevă, că „reuniunea culturală maghiară” va cultiva și întări spiritul care va privi salvarea patriei în idea de stat ungar prelîngă autonomia deplină și libertatea de limbă pentru nemaghiari în municipii și comune, în biserică și școală susținându-se caracterul maghiar al administrațiunii de stat. Această reuniune va cultiva și întări mai mult acel spirit, care mîna viea publică a Maghiarilor în o direcțiune tot mai departată de această idee de stat, — altcum e sigur că ea n’ar fi atât de protegiată de guvernul actual. Deputatul Bausznern a intrat în o reuniune căreia îi ajută să-și nimicească idea lui de stat; el îi dă bani și putere pentru această lucrare nimicitoare.

În „scrisoarea deschisă” se dice mai departe: „Dar’ chiar presupunînd, că scopul adevărat al reuniunii de cultură maghiare ardeleană ar fi maghiarisarea, întreb cum poate această

reuniune să-și maghiarizeze pe Sași și Români ardeleni? Reuniunea nu posedă o funcțiune legislativă, puterea executivă — după cum se dice în politica internațională — poate observa cel mai mult o „neutralitate binevoitoare”, dar’ nu-i poate servi la nici un cas ca putere executivă, și astfel toată puterea ei de acțiune, ca și a altor reuniuni private, se poate mărgini numai la un cerc de activitate social, la un teren, de pe care e cu totul exclusă forțarea. Între astfel de împregiurări, ar trebui să observe și un copil că tendința de maghiarisare ce i-se impută reuniunii de cultură maghiare ardeleni, chiar dacă ea ar exista, nu învolvă în sine nici cel mai mic pericol pentru Sași și Români. Dacă astfel stă lucrul, atunci trebuie să regretăm în-doit conclusele congregațiilor comitatense săsesci aduse în contra reuniunii de cultură maghiare ardeleni; întâiu, fiindcă ele sînt în sine nemotivate; a doua, fiindcă Sași și Români ardeleni au făcut nedreptate prin aceste concluse nemotivate și au iritat contra lor în cea mai mare măsură toată maghiarimea.”

Ar trebui să fie așa, ca adecă guvernul să nu servească acestei reuniuni ca organ executiv, dar’ nu e așa. El a observat față de reuniune mai mult decăt o „neutralitate binevoitoare.” Aceasta rezultă nu numai din aceea că d. e. reuniunii agronomice române, „Opinca română”, care se mărginesc numai la naționalitatea română, i-a denegat întărirea „precând din contra reuniunilor maghiare li s’a dat și li s’a acordat afară de aceasta și portul postal liber, s’a conces membrilor tribunalelor, judecătorilor cercuale și tuturor bărbaților de stat să între în această reuniune, ba s’a exmis chiar rescriptul ministerial din partea ministrului de interne privitor la cestiunea reuniunilor culturale cătră comitatul Sibiuului, rescript care lovesce în legea municipală. Dacă însă „reuniunea culturală”, prelîngă toată tendința ei de maghiarisare, „n’ar învolva nici cel mai mic pericol” pentru Sași și Români, în acest cas congregațiile comitatense aveau dreptul, ba chiar datorința a se ocupa cu reuniunile de cultură, de oare-ce erau recercate decătră fundatorii lor ca să le deie sprigin, ear’ dacă ele au refuzat spriginul cerut, ceea-ce altcum nici nu puteau să facă, ele nu numai că aveau dreptul, dar’ le impuneau chiar regulile bunei cuviințe ca să-și motiveze răspunsul refuzator. Ținuta „adunărilor comitatense săsesci” e obiectiv și formal îndreptățită.

Dealtmîntrelea cât de puțin prețuesce Bausznern autonomia municipală și libertatea de presă, se vede evident din aceea că el privește ca îndreptățită cassarea curții cu jurați din Sibiu și rescriptele ministrului de interne adresate în privința reuniunilor de cultură comitatelor Sibiu și Bistrița-Năsăud.

În „scrisoarea sa deschisă” se dice:

„Guvernul ungar a răspuns la ținuta Sașilor în afacerea procesului de presă al „Tribunei” cu aceea că a ridicat curtea cu jurați din Sibiu. La conclusele congregațiilor comitatelor Sibiu și Bistrița-Năsăud privitoare la reuniunea culturală ardeleană a răspuns, cu ordinațiuni, prin care, în puterea dreptului seu de inspecțiune a anulat aceste concluse și i-a acusat pe autorii lor cu nepatriotism. Aceste două răspunsuri, de sigur că sînt foarte dureroase pentru ori-care Sas ardelean, aparțină el ori-cărui partid, dar’ cel mai dureros e că și Sasul cel mai opozițional, dacă voiesc să respecteze adevărul, deși nu publice dar’ în camera caritatis, trebuie să recunoască îndreptățirea ambelor răspunsuri.”

Mai întâiu o observare privitoare la ridicarea curții cu jurați din Sibiu! Să presupunem că verdictul pronunțat de jurați din Sibiu în procesul de presă al „Tribunei” ar fi fost necorect. Urmează oare din aceasta ca să se ridice numai curtea cu jurați din Sibiu, ear’ alte curți cu jurați, care încă au pronunțat verdicte necorecte, pentru aceasta n’au fost desființate ci au rămas neatînse în funcționarea lor? Să producem dintre cele multe numai un exemplu: N’a fost oare chiar curtea cu jurați din Budapesta aceea care a pronunțat verdict achitator atunci, când Iuliu Verhovay a a tăbărit cu un potop de vîetămări asupra regelui încoronat în un articol din incidentul toastului împărat-Rege rostit la Cașovia întru sănătatea Țarului? Cătă vreme nu se va măsura cu măsură egală, nici un om drept cugetător nu va afla îndreptățită desființarea curții cu jurați din Sibiu.

Cum stă lucrul cu răspunsul ministrului privitor la conclusele congregațiilor comitatense ale comitatelor Sibiiu și Bistrița-Năsăud privitoare la reuniunile de cultură? Punctul de vedere legal l-am desbătut pe larg cu ocaziunea rescrip-tului adresat comitatului Sibiiu; acum avem de cuget a repeta pe scurt numai esența. Comitatul Sibiiu a declarat reuniunile de cultură maghiare ca jignitoare pentru pacea dintre naționalități — și-a dat așadar cu privire la aceste o părere — și a hotărât a comunica această părere și cu celelalte comitate prin o adresă. El nu numai că a fost provocat a-și da părerea decătră inșiși aceste reuniuni, care s'au adresat cătră el pe calea corespondențelor ci a fost și îndreptățit prin lege. Punctul c. din §. 1 al articolului de lege XLII din 1870 (legea municipală) dă: „Afară de aceasta municipiile pot tracta și alte cestiuni generale chiar și cestiuni regnicolare, le pot desvolta, își pot exprima cu privire la acelea rezultatul consultărilor lor, le pot comunica între sine și cu guvernul și le pot aterne dietei în formă de petițiuni“. Ministrul de interne a anulat acest conclud al comitatului Sibiiu, care exprimă părerea preste reuniunile culturale maghiare și prelungea aceasta a mai împedecat și comunicarea acestei păreri concipiate în forma unei adrese, cu celelalte municipii. Prin aceasta a violat dreptul de discuțiune și corespondență garantat comitatelor prin lege. Acesta e unicul cas în Ungaria când s'a „ridicat“ o părere exprimată de un municipiu în formă de rezoluțiune și s'a sistat o adresa cătră comitatele surori. Și totuși comitatele ungare au luat rezoluțiuni și le-au comunicat între sine, rezoluțiuni privitoare la cele mai ponderoase cestiuni de stat precum e ocuparea Bosniei, ear' nula cestiuni mai neînsemnate, cum sânt și reuniunile de cultură; și aceste le-au luat fără ca ele să fie anulate de guvern.

Deputatul Bauszner dă: guvernul a anulat conclusele comitatelor Sibiiu și Bistrița-Năsăud pe baza „dreptului seu de inspecțiune“. Ce dă legea despre citat drept de inspecțiune? Privitor la acest drept legea municipală dă în § 3: „Decisiuni, cari privesc: a) fixarea bugetului, b) vinderea sau cumpărarea averii de imobile, c) facerea de împrumuturi, d) încheerea sau desfacerea de contracte oneroase și clădiri publice întru-cât aceste nu se întemeiază pe bugetul aprobat — e) sistemisarea de posturi nouă, cari după lege cer aprobarea mai înaltă, — se pot executa numai după aprobarea ministerială obținută. Legea municipală numără mai întâiu taxativ hotărârile, cari trebuiesc supuse controalei ministrului și indică apoi alte decisiuni de lege, cari pretind aprobarea ministerială pentru hotărârile municipiilor. Totdeauna trebuie să fie însă legea, care se statornicească dreptul de supraveghere și aprobare al ministrului.

Să examinăm însă acum din punct de vedere legal aplicarea dreptului de inspecțiune ministerială privitor la conclusele din cestiune a comitatelor Sibiiu și Bistrița-Năsăud. Aceste concluse e evident că nu ating nici statorirea bugetului, nici vinderea sau cumpărarea de averi imobile, nici facerea de împrumuturi, nici încheerea sau desfacerea de contracte oneroase nici, în sfârșit, sistemisarea de posturi s'au desființarea de funcțiuni. Întrebăm mai departe: hotărârea congregațiilor comitatense cuprinde o astfel de materie, pentru care vre-o altă lege să statorească dreptul de supraveghere al ministrului? Materia hotărârii este precum s'a dă, o părere, o convingere. Nu va găsi nime nici o lege a Ungariei, care să supună dreptului de supraveghere o părere ori convingere a unui municipiu în formă de conclud. Și e și lămurit lucru, de ce o astfel de lege nu există, și nu poate exista. Căci poate-se ridica ori anual în genere o părere? Fie dreaptă ori nedreaptă, ea este o posesiune nealienabilă a celui ce o are și o exprimă. Ea poate fi combătută și urmărită, dar' niciodată anulată nici chiar de puterea statului. Nici inquisițiunea spaniolă n'a putut anula, ci numai persecută astfel de păreri.

Se recere mult prelungea legile existente, ca deputatul Bauszner să privească de îndreptățit rescriptul ministerial adresat comitatelor Sibiiu și Bistrița-Năsăud cu privire la cestiunea reuniunii de cultură; în tot cazul însă se recere și mai mult pentru a pute susține că chiar „și cel mai opozițional Sas va trebui să recunoască în camera caritatis ca îndreptățite amândouă aceste răspunsuri ministeriale“. Nu-l învidiăm pentru

curagiul, care îl face să dăcă aceasta; e un curagiul asemenea de mare ca și acela, care se recere pentru a păcătu prin astfel de manifeste în contra poporului seu.

Mandate de deputați congresuali vacante.

Dela alegerile de deputați la congresul național-bisericesc al provinciei metropoliei române greco-orientale, pe noul period de trei ani 1884, 1885 și 1886, săvârșite în anul trecut, în unele cercuri electorale, mandatele de deputați aleși au devenit vacante, și anume:

În arhidieceasa transilvană, cercul electoral mirenesc al *Sebeșului*, din care obținuse mandatul, răposatul înț'aceea fost director executiv al institutului de credit și economii „Albina“, *Visarion Roman*, în locul căruia — precum ni se spune — dela locul competent s'ar fi și dispus alege nouă de deputat congresual conform prescrișelor statutului organic.

De asemenea a devenit vacant mandatul de deputat congresual mirenesc în cercul electoral al Clujului ce-l obținuse dl Petru Roșca, și la care dînsul dela alegerea sa încoaci întrând în cler, ales și întărit de protopresbiter al tractului Turda, de present protodiacon arhiepiscopesc, — încă a renunțat; prin urmăre și în acel cerc va fi pusă probabil la cale noua alegere de alt deputat congresual.

În diecesa Aradului, respective a Caransebeșului, fiind ales dl Vincențiu Babeș duplu, adecă atât în cercul electoral *Vinga*, aparținător diecesei Aradului, cât și în al *Jamului*, din diecesa Caransebeșului, — auzim: că înalt Preasfinția Sa Părintele Metropolit, în conformitate cu concludul congresul din 7/19 Octomvrie 1878 nr. prot. 105 *) după care „unul și același deputat, nu poate reprezenta două cercuri electorale cu două mandate în unul și același sinod respective congres“, — ar fi provocat deja pe dl V. Babeș de repetate ori, ca să se declare, care dintre cele două mandate vrea să-l susțină, ca așa apoi, depunând unul, să se poată dispune din bună vreme alegerea nouă în respectivul cerc.

Ni se spune ca un lucru straniu, cumcă dl V. Babeș — dealtmintrea cunoscut publicului nostru ca unul dintre cei mai zeloși și vechi bisericani, bărbat iubitor de ordine — se se fi pronunțat din capul locului: că el din a sa parte, din al seu propriu îndemn nu va renunța la nici unul dintre ambele mandate, căci — așa se fi dă el — alegătorii ambelor cercuri electorale, insistă ca dînsul să-l reprezente în congres cu ori-ce preț, deoare-ce ei la o nouă eventuală alegere odată cu capul nu vor să-și dea votul altui candidat, fie acela ori și cine!

Noi credem, că această informațiune e inexactă.

După părerea noastră dl Babeș putea să declare numai, că înainte de a se fi verificat alegerile nu poate opta pentru unul din cele două mandate.

Va fi sciind prea bine dl Babeș, totodată și asesor al consistorului metropolitan, că un cas analog s'a întemplat în diecesa Caransebeșului, unde tot în anul trecut cu privilegiul alegerilor de deputați congresuali, unul și același bărbat, anume dl Iosif Seracin, vice-colonel ces. reg. pens. obținuse două mandate; însă d-sa, în respectul cestionatului conclud congresual, încă atunci îndată când își primise credenționalele despre ambele mandate, a depus unul, și astfel în cercul devenit vacant s'a și săvârșit alegerea nouă de alt deputat congresual.

Registrăm totodată și aceea neexplicabilă sciire: că dl Dr. Atanasie Marienescu, jude la tabla regească din Budapesta, ales deputat congresual în cercul electoral al Lipovei, diecesa Aradului, și-ar fi depus mandatul. — Din ce cauză oare?

„Res hungaricae“ în Bucuresci.

Cetim în „Voința națională“:

„Românul“, ca de obicei, face din țînțar armăsar și cu ocazia turburărilor dela banchetul Ungurilor din capitală.

Eată cum s'au petrecut lucrurile: Mai mulți Unguri au hotărât acum câteva zile să serbeze printr'un banchet aniversarea lui Kossuth. Ei s'au și adunat în acest scop la otelul „Unio“; antreprenorul otelului însă n'a dat înștiințare poliției despre aceasta, după cum prescriu regulamentele polițienesci. Totuși poliția a lăsat ca banchetul să urmeze, fără a opri musica să

*) Eată ce conține concludul congresual din 7/19 Octomvrie 1878, nr. prot. 105:

„Congresul enunță ca normativ: că unul și același individ nu poate fi pe unul și același timp membru al mai multor sinoade eparchiale; prin urmăre devenind cineva ales pe unul și același period deputat la mai multe sinoade, el cel mult în restimp de 3 zile dela verificare are a delara în scris la consistoarele respective, că primese unul sau alt mandat și renunță la celalalt. Neurmând astfel de delarațiune din partea alesului, alegerea lui din urmă se privește de nevalidă“.

Este dar afară de toată îndoiiala, că acest conclud congresual, deși normativ pentru mandatele deputaților la sinoadele eparchiale, servește drept analogie de cinosură și pentru mandatele deputaților congresuali, care nu se întrunesc în fiesce-care an ca sinoadele eparchiale, ci numai la trei ani odată, adecă pe întregul period.

cânte, cum au anunțat unele diare rău informate, și fără a smulge drapelele unguresci, cum anunțase „Românul“.

„Ce s'a întemplat însă? Persoanele însărcinate de comitetul banchetului să aducă o musică și cari primiseră banii, nu scim din ce împregiurări, n'au putut să-și îndeplinească misiunea. De aci gâlceavă. Un oaspe le aruncă cuvinte insultatoare: un altul bănuiesce că poliția a oprit musica să cânte. La aceasta i-se răspunde că, chiar așa de ar fi, lucrul n'ar trebui considerat ca ceva extra-ordinar de yreme-ce Ungurii au făcut mai mult: ei au oprit cu deservire pe Români să serbătoreae la Cluj centenarul lui Horia.

„Aceste din urmă cuvinte au provocat un adevărat tumult; dl Vándory Lajos, ajutat de mulți alții, sare pe acel care le pronunțase, așa încât cearta se îngroașă de tot. În acest moment, antreprenorul, dl Stiefler, chemă poliția, care intervenind nu a făcut altceva decât să-și îndeplinească datoria.

„Acestea sânt faptele.

„Reproducem mai jos ce scrie „Românul“ despre această afacere. Lăsăm la dreapta apăsătoare a cetitorilor să judece chipul seu de a discuta lucrurile. Ușurința cu care organul întemeiat de C. A. Rosetti tratează o cestiune, prin natura ei așa de delicată, învinovățirile nedrepte pe cari le aduce guvernului în scopul vedit de ai pute crea nouă greutăți, vor întrista negreșit pe ori-ce bun Român, care, mai pre sus de interesele de partid, trebuie să țină la demnitatea țerii sale.

„Eată propriile cuvinte ale „Românului“:

„Cu durere vedem că guvernul român pășesce pe calea celui ungur și lovesce în libertatea celor cari voiesc să serbeze aniversarea unuia din luptătorii lor, pe care îl privesc ca pe un mare patriot.

„Am publicat ieri cele petrecute cu ocaziunea banchetului dat la otelul Unio decătră colonia maghiară, astfel cum ni s'a relatat în ultimul moment:

„Vre-o 50 de străini, de naționalitate ungurească, s'au adunat într'un restaurant din Bucuresci, au închiriat sala, erau numai ei și s'a pus la measă spre a serba între dînșii aniversarea lui Kossuth.

„Nimic nu era de reșis. Constituțiunea noastră garantează acest drept tuturor, și această mică întrunire nu putea primejdui întru nimic siguranța statului român.

„Era o ocaziune de a spune vecinilor nostri: „Voi ne loviți necurmat, opriți întrunirile Românilor pe teritoriul vostru, și nu ne dați macar voie să onorăm pe marii nostri cetățeni.

„Priviți ce deosebire este în țeara noastră. În libera Românie, Ungurii cari lopresc la ei pe Români să se întrunească, Ungurii pot banchetul și înălța la ceruri pe cei cari au luptat pentru patria lor, căci ei sânt pe ospitalier pământ românesc, care lasă tuturor libertatea de a gândi și a se manifesta în liniște.

„Ei ar fi fost nevoiți să plece capul și să recunoască superioritatea noastră.

„Această măsură era prescrișă chiar de mândria națională care ar fi trebuit, cel puțin, să fie înțeleasă de cărmuitorii nostri.

„Punându-ne pe terenul principiilor, nu se va găsi un singur liberal care să nu protesteze contra lovirii ce s'a adus libertății întrunirilor prin intervenirea agenților polițienesci.

„Spiritele cele mai îndărătnice vor fi nevoite a recunoaște că poliția a eșit din legalitate și că a călcat în mod vedit prescripțiunile constituțiunii noastre.

„Nu voim și nu putem admite că este adevărat ca s'au smuls însemnele și drepelul unguresc, spre a se duce la poliție; căci, în acel cas, s'ar fi găsit în acea sală un Ungur destul de patriot spre a sfărma capul sbirului polițienesc care ar fi cutezat să pună mâna pe drepelul seu.

„Și aprobarea tuturor Românilor ar fi avut-o dînsul, căci ei înțeleg ce trebuie să simtă un om când, într-o serbare națională, nisce străini pun mâna pe stindardul seu. Aditem deci pentru onoarea Ungurilor și a noastră că reu trebuie să fi fost informat raporturile noastre.

„Rămâne faptul că poliția a intervenit, că poliția a silit pe restaurator să închidă la 12 oare, deși în alte seri poate rămâne deschis stabilimentul seu până la ziua.

„Nu sânt oare acestea măsuri arbitrare? „Nu s'a lovit astfel în libertatea întrunirilor?

„Nu s'au călcat prescripțiunile constituțiunii noastre?

„Drept vor avé mâne Ungurii de a ne spune: „Ce vă plângeți? Și voi tot așa faceți!“ „Guvernul va fi silit să plece capul.

„Noi îl vom menține sus, căci vom pute răspunde:

„Așa este, cărmuitorii nostri au lovit în libertatea voastră.

„Au voit să vă oprească să serbătoriți aniversarea unui patriot ungur.

„Se vede că ei nu înțeleg acest simțiment; pentru ei un reglement polițienesc poate călca în picioare întreaga noastră constituțiune, și este destul ca 50 de Unguri să se adune spre a-i face să-și peardă capul“.

„Ne abținem de ori ce comentară“.

Cronică.

Gratulațiune oficială. Ieri în ziua mucenicului „Miron“, care fiind onomastica înalt Preasfinției Sale, Arhiepiscopului și Metropolitului actual, Miron Romanul, s'a celebrat serviciul divin cu rugăciune ingenunchiată decătră cuviosul părinte protosinel Dr. Ilarion Pușcariu, asistat de pp. protopresbiteri Moise Lazar și Simeon Popescu; ear' după săvârșirea acestei ceremonii, ascultătorii — mai toți persoane oficiale, membrii, consistoriali meraseră să-și spună sincerele gratulațiuni, dar' fiind înalt Preasfințitul indispus, n'o putură face cu graiul, ci își însemnă fiesce-care numele pe hârtia obicinuită în astfel de casuri.

Întrevederea dela Kremsier. Din Viena se scrie, că întrevederea ce s'a făcut la Kremsier, era proiectată să se facă la Viena. Țarul a scris Măiestății Sale la Viena, ca dacă se poate să aleagă ca loc de convenire un punct aproape de graniță d în motiv pentru-ca prin aceasta să se încungiure deosebite inconveniente. Aceasta se pare că i'a fost și Curții din Viena binevenită cu atât mai virtos că deși siguranța în Viena nu era de temut, totuși responsabilitatea era mare. Era însă vorba că unde să se întemple întrevederea. Contele Kálnoky a ales apoi Kremsier-ul, care oferia avantaj și din punct de vedere al siguranței. Monarchul i'a dat învoirea și s'au și luat iute dispoziții pentru arangiarea castelului. Cheltuielile totale ale arangiametului și ale întrevederii se urcă la suma de preste un milion.

Un conte curentat. Tribunalul din Viena curentează pe un conte maghiar cu numele Ioan Szterényi acusat cu înșelăciune. Contele Szterényi a fost cumpărat dela un aurar din Viena încă în Octomvrie 1883 nisce juveliere în preț de 18,700 fl. pe care însă nu le-a fost plătit, ci a dat aurarului un cambiu. Szterényi care s'a căsătorit în același an cu o fică a contelui Nicolau Dessewfy a spus aurarului, că juvelierele sânt destinate ca present pentru mireasa sa. Mai târziu Szterényi a declarat prin o epistolă că juvelierele au fost puse amanet la un creditor. Punându-se averea lui Szterényi sub, — dînsul acesta a dispărut. Aurarul a intențat contelui Szterényi proces pentru suma de 18,700 fl., și acum fiind necunoscut locul unde se susține, contele e curentat decătră tribunalul din Viena pentru înșelăciune.

Statua lui Lazăr. — Cetim în „Românul“. Cele două bas-relievuri în bronz care vor orna piedestalu statuei lui Lazăr, opera artistului nostru Georgescu, vor reprezenta: unul, o lecțiune a lui Lazăr în fața elevilor sei; al doilea, pe Lazăr luându-și adio dela Țeara-Românească și reîntorcându-se în Ardeal. Statua va sosi în Bucuresci prin Septemvrie, dăce „Românul“, și inaugurarea va pute fi făcută în Octomvrie).

„Persecuția Ovreurilor în România“. „Dunărea-de-jos“ spune că colonia Ovreurilor din Tulcea a adresat prin ministrul român de externe un protest cătră marchisul de Salisbury, primul-ministru al Englițerei, în contra plângerilor coreligionarilor lor din Londra despre preținsele persecuții ce Ovreurii ar fi suferind în România. Comunitatea israelită din Tulcea declară că toate acele plângeri sânt, lipsite de temei și că drepturile Ovreurilor din Dobrogea sânt pe deplin ocrotite.

Constatăm, că un dl Arsenie Bunea e autorul corespondenței din Vade-Recea publicată în nr. 157 al diarului nostru.

Serviciul telegrafic

al

„TRIBUNEI.“

Gherla, 29 August n. (Telegr. part. a „Tribunei“). Multă însuflețire. Participarea membrilor și a publicului e mare. Adunarea Asociațiunii s'a deschis astăzi decătră vice-președintele Asociațiunii. Sânt mulți oaspeți din Chioar și din Selagiu. Adunarea e feliicitată prin depeșe din diferite părți, între care una din partea Excelenței Sale a Metropolitului gr.-or. din Sibiiu. Până acum au încurs 900 fl. ca taxe din inscrieri nouă.

Budapesta, 29 August n. Alegerile pentru congresul bisericesc serbesc sânt terminate. Dintre *cincideci* de deputați mireni, *patrușeci* și *patru* sânt *aderenți ai partidului radical*, trei ai partidului clerical, *trei* dintre așa numitele „notabilități“. Dintre 25 de deputați clericali, 16 sânt din partidul așa numit „loial“. Radicalii dispun de o majoritate de 31 voturi.

Director: Ioan Slavici.

Redactor responsabil: Cornel Pop Păcurar

Sciri economice.

Piața din Sibiu, 28 August. Grâu Hectolitra 74—80 chilo fl. 4.50 până fl. 5.30, grâu mestecat 68 până 82 chilo fl. 3.30, până fl. 4.10 sâmbura 66 până 72 chilo fl. 3.— până fl. 3.60, orz 58 până 64 chilo fl. 3.— până fl. 4.—, ovăș 38 până 45 chilo fl. 1.50 până fl. 2.10, cucuruzul 68 până 47 chilo fl. 3.80 până fl. 4.40, melaia 74 până 82 chilo fl. 4.50 până fl. 5.—, crumpene 68 până 70 chilo fl. 1.— până fl. 1.30, semănță de cânepă 49 până 50 chilo fl. 7.— până fl. 8.—, mazerea 76 până 80 chilo fl. 5.— până fl. 6.—, linteia 78 până 82 chilo fl. 8.— până fl. 9.—, fasolea 76 până 80 chilo fl. 4.— până fl. 5.—, păsat de grâu 100 chilo fl. 17.— până fl. 18.—, făină Nr. 3 100 chilo fl. 14.—, Nr. 4 fl. 13.—, Nr. 5 fl. 11.—, slămina 100 chilo fl. 54.— până fl. 56.—, unsoarea de porc fl. 52.— până fl. 55.—, sâmbura fl. 30.— până fl. 32.—, sâmbura de lumini fl. 50.— până fl. 51.—, lumini turnate de sâmbura fl. 56.— până fl. 58.—, sâmbura fl. 32.— până fl. 34.—, fân 100 chilo fl. 1.60 până fl. 2.—, cânepa fl. 40.— până fl. 41.—, lemne de ars uscate m. cub. fl. 2.75 până fl. 3.25, spiritul p. 100 L. % 29 până 31 cr., carnea de vită chilo 44 cr. carnea de vițel 36 până 40 cr., carnea de porc 42 până 44 cr., carnea de berbec 22 până 24 cr., ouă 10 cu 20 până 22 cr.

Cursul pieței din Sibiu.

din 29 August st. n. 1885.

Hârtie-monetă română . . .	Cump. 8.84	vând. 8.88
Lire turcesci . . .	" 11.10	" 11.15
Imperiali . . .	" 10.10	" 10.15
Ruble rusești . . .	" 1.22	" 1.20

Bursa de Budapesta

din 28 August st. n. 1885.

Renta de aur ung. 6%	—	—
" " " 4%	89.—	—
" " hârtie " 5%	92.30	—
Împrumutul căilor ferate ung.	148.—	—
Amortizarea datoriei căilor ferate de ost ung. (1-a emisiune)	98.25	—
Amortizarea datoriei căilor ferate de ost ung. (2-a emisiune)	124.—	—
Amortizarea datoriei căilor ferate de ost ung. (3-a emisiune)	108.75	—
Bonuri rurale ung.	102.50	—
" " " cu cl. de sortare	101.50	—
" " " bănățene-timșene	101.75	—
" " " cu cl. de sortare	101.25	—
" " " transilvane	101.50	—
" " " croato-slavone	102.—	—
Despăgubire pentru dijma ung. de vin	98.—	—
Împrumut cu premiu ung.	118.—	—
Losuri pentru regularea Tisei și Segedin	122.75	—
Renta de hârtie austriacă	82.75	—
" " argint austriacă	83.40	—
" " aur austriacă	109.—	—
Losurile austr. din 1860	139.—	—
Acțiunile băncii austro-ungare	870.—	—
" " " de credit ung.	288.50	—
" " " " austr.	289.—	—
Argintul	—	—
Scrisuri fonciari a le institut. de cred. și ec. „Albina“	101.—	—
Galbeni împărătești	5.89	—
Napoleon-d'ori	9.87	—
Mărci 100 imp. germane	61.10	—
Londra 10 Livres sterlinge	124.50	—

Bursa de Viena

din 28 August st. n. 1885.

Rentă de aur ung. 6%	—	—
" " " 4%	99.—	—
" " hârtie " 5%	92.45	—
Împrumutul căilor ferate ung.	148.—	—
Amortizarea datoriei căilor ferate de ost ung. (1-a emisiune)	98.40	—
Amortizarea datoriei căilor ferate de ost ung. (2-a emisiune)	124.50	—
Amortizarea datoriei căilor ferate de ost ung. (3-a emisiune)	109.—	—
Bonuri rurale ung.	102.50	—
" " " cu cl. de sortare	101.50	—
" " " bănățene-timșene	102.—	—
" " " cu cl. de sortare	101.25	—
" " " transilvane	101.25	—
" " " croato-slavone	102.—	—
Despăgubire pentru dijma ung. de vin	97.75	—
Împrumut cu premiu ung.	118.20	—
Losuri pentru regularea Tisei și Segedin	122.70	—
Rentă de hârtie austriacă	82.80	—
" " argint austriacă	83.35	—
Rentă de aur austriacă	108.95	—
Losuri austr. din 1860	139.25	—
Acțiunile băncii austro-ungare	868.—	—
" " " de credit ung.	283.—	—
" " " " austr.	289.—	—
Argintul	—	—
Galbeni împărătești	5.89	—
Napoleon-d'ori	9.88	—
Mărci 100 imp. germane	61.20	—
Londra 10 Livres sterlinge	124.50	—

Bursa de București.

Cota oficială dela 27 August st. n. 1885.

Renta amort. (5%)	Cump. 43 1/2.	vând. 93.—
" Rur. conv. (6%)	" —	" —
Act. de asig. Dacia-Rom.	" 276.—	" —
Banca națională a României	" 1230.—	" —
Impr. oraș. București	" 30.—	" 31.—
Credit mob. rom.	" —	" —
Act. de asig. Națională	" 226 1/2.	" —
Scrisuri fonciare urbane (5%)	" —	" 89. 1/4
Societ. const.	" 171 1/2.	" 230.—
Schimb 4 luni	" —	" 34.—
Aur	" —	" 10.80

La Institutul tipografic

în Sibiu, Strada Cîsnădiei Nr. 3

se află de vânzare următoarele tipăriți:

1. Certificate pentru pașaporturi
1 conț (à 25 c.) 40 cr.
2. Inventare 1 conț (à 25 c.) 40 cr.
3. Obligațiuni (cu scara de timbre p. intabulări) 1 conț (à 25 c.) 50 cr.
4. Consemnări sumarice despre dări (sommás kimutatás) 1 conț (à 25 c.) 40 cr.
5. Testimonii de școală 1 conț (à 25 c.) 40 cr.
6. Protocoale de zălogire (zálogolási jegyzőkönyv) 1 conț (à 25 c.) 50 cr.

Antistiile comunale sînt rugate a ne onora cu comande numeroase.

- Nr. 1. **Pădureanca.** Novellă de Ioan Slavici, 12 coale tip. broș. elegant. Un exemplar 40 cr. sau 1 leu nou.
- Nr. 2. **Fata Stolerului** de Matilda Cugler-Poni. Un exemplar 5 cr. sau 15 bani.
- Nr. 3. **Ce n'a fost și nu va fi.** Poveste de I. T. Mera. Un exemplar 4 cr. sau 15 bani.
- Nr. 4. **Piperuș Pătru.** Poveste de I. T. Mera. Un exemplar 8 cr. sau 20 bani.
- Nr. 5. **Păcală și Tândală.** Anecdote de Silvestru Moldovan. Prețul unui exemplar 3 cr. sau 6 bani.
- Nr. 6. **Jucării și jocuri de copii.** De P. Ispirescu, culegător-tipograf. Un exemplar 25 cr. sau 50 bani.
- Nr. 7. **Teiu-legănăt.** Poveste de Gr. Sima al lui Ión. Un exemplar 8 cr. sau 20 bani.
- Nr. 8. **Colăcărul.** Obiceiurile țeranilor români la nuntă, de Benedict Viciu. Un exemplar 16 cr. sau 40 bani.
- Nr. 9. **Fica a nouă mame.** Poveste de Silvestru Moldovan. Un exemplar 14 cr. sau 28 bani.
- Nr. 10. **Povestea lui Ignat.** Poveste de Silvestru Moldovan. Un exemplar 3 cr. sau 6 bani.
- Nr. 11. **Sfântul Nicolae.** De Matilda Poni. Un exemplar 8 cr. sau 16 bani.
- Nr. 12. **Îndrăgănitul.** Poveste de Silvestru Moldovan. Un exemplar 8 cr. sau 20 bani.

Celor ce cumpără un număr mai mare de exemplare, cu deosebire librarilor și peste tot vîndătorilor se dă rabatul cuvenit. [171] 2

În mijlocul unei familii
române oneste se primesc
scolari în cuartir și cu în-
treg viptul. 174 [3—3]

Hechtgasse Nr. 3.

Băieți de școală
se primesc în cuartir și vipt.
Strada Hecht Nr 46. 173 [3—3]

„ARDELEANA“

institut de credit și economii, societate pe acții

în Orăștie (Szászváros)

face următoarele operațiuni:

- a) acoardă împrumuturi pe cambii,
- b) " " " " hipotecă,
- c) " " " " efecte,
- d) " " " " obligațiuni cu caventi.

Primesc depuneri de bani spre fructificare prelîngă denunțare în termene scurte cu 5 1/2 % și fără denunțare, replătibile îndată la cerere cu 5 % interese la an; — plătind totdeauna institutul întreaga contribuțiune dela interese.

Depunerile trimise prin postă, prelîngă comunicarea adresei depozentului, se resolvă totdeauna cu rentoarcerea postei; asemenea se pot efeptui prin postă denunțuri și ridicări de capitale.

Orăștie, în August 1885.

Direcțiunea.

172 [2—3]

Banca generală de asigurare

[145] 24

„TRANSILVANIA“

în Sibiu,

fundată în anul 1868

asigurează prelînga condițiunile cele mai favorabile:

- a) în contra pericolului de foc și exploziune clădiri de ori-ce fel, mărfuri, produse de câmp, mobili etc.
- b) pe viața omului în toate combinațiunile, precum: asigurări de capitaluri pe cazul morții și pentru termnuri fixate, de zestre și de rente.

Dela fundarea institutului se plătiră:

Despăgubiri pentru daune cauate prin foc	Sume asigurate pe viață
în a. 1869—1881 fl. 427,157.49	în a. 1869—1881 fl. 282,919.87
în a. 1882 " 54,792.92	în a. 1882 " 32,382.04
în a. 1883 " 34,761.25	în a. 1883 " 32,843.10
în a. 1884 " 24,778.08	în a. 1884 " 40,084.13
Suma fl. 541,549.74	Suma fl. 388,229.14

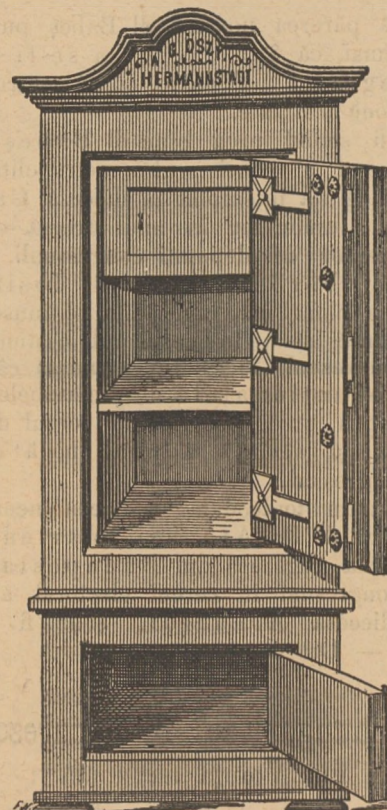
929.778 fl. 88 cr.

Conform bilanțului pentru 1884 fondurile de rezervă și garanție se urcă la

555.114 fl. 63 cr.

Prospecte și formulare se dau gratis.

Deslușiri se dau și oferte de asigurări se primesc prin Direcțiune în Sibiu (Strada Cîsnădiei Nr. 5, casa proprie), sau prin Agenturile generale și principale în Brașov (C. I. Münnich), Cluj și Arad, precum și prin Agenturile speciale în locurile mai însemnate.

Prima fabrică de casse ardeleană

a lui

A. G. Öszy

recomandă

CASSELE SALE DE BANI ȘI CĂRȚI

sigure contra focului și a spargerii

anume construite și cari se pot deschide numai de cum-părători instruiți,

de diferite forme și mărimi,

cu prețuri mai efitine, decât fabricatele de acest soi-u ale altor fabrici.

Cassele se pot vedea în localul fabriciei

Sibiu, strada Neustift Nr. 9.

Recunoștință publică.

Domnului A. G. Öszy, fabricant de casse în Sibiu.

Cu plăcere îți adevărim prin aceasta, că cassa de documente după sigură în contra focului și a spargerii provădută cu nou perfecționatul lăcat american de împus și cu două lăcate chub în privința bunătății materialului și a lucrării precum și a prețului a aflat îndestulare și recunoștință. Aceaste o constatăm prelîngă dorința de a 'ți-se oferi și pe viitor ocaziune de a obține în acest ram al industriei patriotice asemenea onoare și rezultate favorabile.

Direcțiunea

dela Boden-Credit-Anstalt în Sibiu.

La recercarea fabricantului de casse de aci A. G. Öszy, prin aceasta se adevăresce, că cele două casse de documente, duple, sigure în contra focului și a spargerii (înalte de 2.15 metri, în lățime de 1.38 metri) provădute cu nou perfecționatul lăcat american de împus și cu două lăcate chub, comandate dela susnumitul fabricant și fabricate de el însuși, atât cu privire la bunătatea fabricatului, cât și cu privire la prețul moderat, au aflat cea mai deplină recunoștință.

Subscria cassă de păstrare poate recomanda cu toată căldura ori-și-cui fabricatele de casse din patriă ale dlui A. G. Öszy.

Sibiu, 20 Ianuarie 1885.

Direcțiunea

dela „Hermannstädter allgemeine Sparkasse“.

25 [133]

Afară de atestatele de sus, mai stau spre privire la dispoziție încă alte multe scrisori de recunoștință și laudă.

Cataloge de prețuri, ilustrate, la cerere se trimit gratuit și franco.